

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. L.
przeciwko Gminie Dobroń
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. L.
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z 24 października 2022 r., XIII Ga 1999/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od P. L. na rzecz Gminy Dobroń kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód P. L. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi, oddalającego apelację skarżącego w sprawie o zapłatę przeciwko Gminie Dobroń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. Podniósł, że wykładni wymaga art. 46 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (dalej: d.p.z.p.). Drugą ze wskazanych przyczyn kasacyjnych było występowanie w sprawie istotnego

zagadnienia prawnego, które ujęto w formę pytania: „czy zamawiający jest uprawniony by arbitralnie i niezależnie od stanu faktycznego sprawy wyznaczyć termin zawarcia umowy o zamówienie publiczne a tym samym termin, do którego wykonawca zobligowany jest wnieść zabezpieczenie należytego wykonania umowy a po jego upływie uznać, że wykonawca, który nie zdążył uzyskać zabezpieczenia lub z przyczyn niezależnych od samego wykonawcy nie złożył zabezpieczenia w wyznaczonym terminie, nie złożył zabezpieczenia i zatrzymać wadium przez tego wykonawcę wniesione oraz odmówić mu podpisania umowy”.

Skarżący nie przedstawił odrębnego wyводу odnoszącego się do każdej ze wskazanych wyżej przyczyn kasacyjnych, lecz opisał je łącznie w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zasadniczą część stanowiska skarżącego stanowił obszerny cytat z jednostkowego orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, dotyczącego przy tym unormowania, które nie znajdowało zastosowania w sprawie (tj. art. 94 ust. 3 d.p.z.p.).

Co się tyczy pierwszej z wymienionych wyżej przyczyn kasacyjnych, to należy zauważyć, że potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17).

Z kolei przywołanie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11).

Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Wywody zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie świadczą o potrzebie wykładni art. 46 ust. 5 pkt 2 d.p.z.p., jak również o występowaniu w sprawie przytoczonego wyżej zagadnienia prawnego. Skarżący nie poświęcił pierwszej z przyczyn kasacyjnych szerszego wywodu, więc należy wskazać jedynie, że w art. 46 ust. 5 pkt 2 d.p.z.p., odmiennie niż np. w art. 46 ust. 4a d.p.z.p., nie uzależniono prawa do zatrzymania wadium od określonej kwalifikacji działań wykonawcy. Niewniesienie wymaganego zabezpieczenia, aby uzasadniało zatrzymanie wadium, nie musi więc nastąpić z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Nietrafne jest również odwoływanie się przez powoda do orzeczenia dotyczącego art. 94 ust. 3 d.p.z.p. – przepis ten operuje bowiem terminem „uchyla się”, który może wskazywać na celowość lub ciągłość działań wykonawcy. Natomiast unormowanie, które zdaniem skarżącego miałoby stwarzać poważne wątpliwości, ma odmienną treść, a uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, by wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wątpliwości w istocie występowały na tle okoliczności sprawy.

W związku ze wskazywaniem w skardze możliwych przypadków wyznaczania bardzo krótkiego terminu, wypada zauważyć, że – niezależnie od tego, iż te fragmenty wyводу akcentują w istocie elementy stosowania prawa – sprawie ustalono, że pozwana zatrzymała wpłacone przez powoda wadium po sześciokrotnym wskazaniu mu terminu zawarcia umowy (w dniach od 19 października 2018 r. do 15 listopada 2018 r.) – przy czym dwukrotnie termin ten ustalano zgodnie z prośbą samego skarżącego. Skarżący w żadnym z tych terminów nie wniósł wymaganego (zgodnie z SIWZ) zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Dnia 14 listopada 2014 r. po stronie powoda wystąpiły problemy zdrowotne, które mogły uniemożliwić mu zawarcie umowy, wobec czego 15 listopada 2018 r. zawnioskował on o przesunięcie terminu zawarcia umowy na 22 listopada 2018 r. Tymczasem postępowanie przetargowe miało zostać zamknięte przed 16 listopada 2018 r. Jedynie na marginesie, w związku z ograniczeniami wynikającymi z przedmiotu postępowania w sprawie tzw. przedsądu, należy zauważyć, że w tych okolicznościach nie podlega szerszemu rozważeniu wyrażony w skardze kasacyjnej pogląd o szykanowaniu powoda – w sytuacji gdy aż sześciokrotnie stworzono mu szansę na zawarcie umowy, dwukrotnie przy tym wyznaczając datę zgodnie z preferencjami wykonawcy.

Z powyższych względów w sprawie nie występuje również zacytowane na wstępie zagadnienie prawne. Wykładnia art. 46 ust. 5 pkt 2 d.p.z.p. nie stwarza większych trudności, a odmienności w stosowaniu tego przepisu – w porównaniu ze stanowiskami zajętymi na tle art. 94 ust. 3 d.p.z.p. – dają się wytłumaczyć odmiennym brzmieniem obu unormowań. Ponadto samo ujęcie pytania wykluczało możliwość uznania go za problem prawny występujący w sprawie; nie sposób bowiem uznać, by – wbrew wskazanym przez skarżącego elementom konstytuującym zagadnienie prawne – pozwana działała „arbitralnie i niezależnie od stanu faktycznego sprawy”. Oparcie się skarżącego na takim założeniu, wyrażającym własne przekonanie co do uwarunkowań podejmowania czynności przez pozwaną, eliminowało potrzebę udzielenia odpowiedzi na sformułowane w skardze pytanie: i z powodu nieprzystawania tego założenia do okoliczności sprawy (na tle których zachowanie pozwanej mogło być odbierane jako dążenie do prawidłowego i zgodnego z prawem zakończenia procedury udzielenia zamówienia

publicznego), i z uwagi na dodanie w pytaniu subiektywnie zabarwionych czynników, ze skutkiem partykularyzacji samego zagadnienia.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ms]